

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Regeringen ønsker bestemt også fri adgang så mange steder som muligt og især på områder med gode beskæftigelsesmuligheder, men vi har f.eks. ingen illusioner om, at der kan blive fri adgang på jordemoderstudiet, så længe der melder sig ti gange så mange, som der er brug for. Jeg har fra denne talerstol for mange år siden udtalt mit synspunkt vedrørende fødselsraten her i landet, men så længe folk ikke lytter til det, har vi altså ikke brug for flere jordemødre.

Med hensyn til læger og tandlæger forholder det sig ligesådan, og disse uddannelser har det tilfælles, at de er uendeligt kostbare, og de er meget specielle sådan at forstå, at de i hovedsagen retter sig imod ét bestemt job, og den dyre del af disse sundhedsuddannelser er jo den kliniske del, som er endnu mere specielt rettet mod ganske bestemte funktioner. Jeg forstår godt, at de amtskommuner, som skal sørge for den kliniske del af uddannelsen, ikke vil have ret mange flere, end de mener de har brug for på længere sigt.

Vi beder heller ikke postvæsenet og DSB og SAS om at ansætte alle de ansøgere, der melder sig, når man opslår ledige stillinger. På samme måde kan man måske heller ikke bede det danske sundhedsvæsen om at ansætte alle dem, der kommer og vil være sygeplejersker, læger, tandlæger, eller hvad det nu er. Disse uddannelser har jo det tilfælles, at i en del af uddannelsesperioden er man ansat, og det er det, jeg synes giver en speciel problemstilling.

Det samme gælder i øvrigt dyrlægeuddannelsen og datalogiuddannelsen, som jeg da gerne vil have fri adgang på, men vi kan ikke skaffe lærere, og man er jo også nødt til at tage hensyn til, om det overhovedet praktisk kan lade sig gøre med denne frie adgang.

Jeg er også nødt til at sige, at det vil koste mere end 700 mio. kr. at afskaffe adgangsbegrænsningen, og jeg bliver nødt til at tage afstand fra sætningen i de indledende bemærkninger, som lyder:

»Afskaffelse af adgangsbegrænsningen over en kort årrække må således anses for at være en udgiftsneutral foranstaltning.«

Det mener jeg ikke er rigtigt. Afskaffelse af adgangsbegrænsning vil være en særdeles kostbar foranstaltning, og så længe vi har det dagpengesystem, vi har, vil det også være en foranstaltning, som absolut ikke vil begrænse arbejdsløsheden. Vi risikerer, at det vil forøge ar-

bejdsløsheden. Vi må desværre erkende, at nogle af disse lange uddannelser har en tendens til at låse folk fast i bestemte båse, hvor man straks fra eksamensbordet går ud i et dagpengesystem, som yderligere fastlåser én i den samme bås, og derfor har vi alt for mange højtuddannede arbejdsløse. Det er jo så tragisk, at arbejdsløsheden blandt færdiguddannede humanister i gennemsnit ligger over den gennemsnitlige arbejdsløshed her i landet, og det er da et trist resultat af mange års studeringer. Hvad ville Holberg ikke have sagt? Hvis han havde vidst det, dengang han skrev Erasmus Montanus, havde han virkelig kunnet lægge Montanus' lillebror Jacob nogle kvikke bemærkninger i munden om, hvad egentlig de studeringer skulle gøre godt for.

Så nogle positive bemærkninger, og det er egentlig dem, jeg mest har på hjerte. Jeg kan i vidt omfang tilslutte mig det problemkatalog vedrørende den offentlige grundforskning, der er anført i de indledende bemærkninger, og jeg kan tilslutte mig en lang række af de bemærkninger, der er anført til punkt 2, 3 og 4 i øvrigt. Jeg er enig i betragtningerne om undervisningskvalitet og også enig i den støtte, som Socialdemokratiet her giver til det arbejde, der jo især blev startet i Det Naturvidenskabelige Faglige Landsudvalg.

Der er vigtigt, at vi støtter disse initiativer. Der er en række læreanstalter og universiteter, som på egen hånd har taget initiativer for at forbedre undervisningskvaliteten, reducere studietiden og især for at tage mere hånd om de studerende i starten, lige når de er kommet ind ad døren. Det er vigtigt, at vi støtter disse bestræbelser. Det prøver vi også at gøre, alt hvad vi kan i Undervisningsministeriet, men jeg skal da blankt indrømme, at jeg gerne vil have nogle flere penge at støtte det med, men vilkårene er jo, at vi skal prøve at få så mange igennem som muligt for de penge, vi har.

Jeg er også enig i, at underviserne ofte har det, som forslagsstillerne kalder »manglende pædagogiske kvalifikationer.« Det er en kendsgerning, og det har måske altid være universiteternes og de højere læreanstalters – især universiteternes – bannermærke, at man sandelig godt kunne være ansat på et universitet uden at have begreb skabt om undervisning. Tidligere var det tilsyneladende nærmest en sport for nogle at være så arrogante som muligt i deres